

Зарубіжний досвід боротьби з шахрайством на ринку страхових послуг.

Кришевич О.В., кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права НАВС

В умовах євроінтеграції Україна активно запозичує європейський досвід щодо функціонування ринку страхових послуг, що дає позитивний поштовх у економічний розвиток країни. З кожним роком роль державного регулювання ринку страхових послуг (РСП) зростає, що пов'язано з низкою негативних чинників, які впливають на ринок, і наслідки яких учасники РСП не можуть подолати самостійно. Також зростає і шахрайство у страховій сфері, яке набирає масштабів не лише в Україні, а й в багатьох країнах світу. Так, страховий ринок США є однією із найбільш розвинених та незалежних сфер бізнесу. Щорічні втрати страховиків від страхового шахрайства складають приблизно 100 млрд дол., із них 40 млрд припадає на шахрайства у сфері медичного страхування. У Канаді щорічні втрати в результаті страхового шахрайства складають 1,3 млрд дол [3]. Щодо європейських країн, то збитки від шахрайства оцінюються у 8 млрд євро, що складає 2 % всіх страхових премій Європейського Союзу. Щорічні втрати Великобританії становлять 15,8 млрд фунтів стерлінгів (8,5 млрд дол.), збитки Франції - близько 3 млрд дол., а Нідерландів - 300 млн дол. Особливий розмах страхового шахрайства спостерігається в автострахуванні, що пояснюється його масовістю та простотою організації страхового випадку і найпоширенішими видами є фальсифікація викрадення (переважно 90 автомобілів зі 100 викрадають у перший місяць після укладення договору страхування). За останній період такий вид шахрайства набув міжнародного характеру. Спостерігаються випадки викрадення дорогих авто в Німеччині з подальшим їх продажем у Києві, Львові; внутрішньофірмове шахрайство; підстава; страхування в кількох компаніях [2]. Також розвиток туристичного бізнесу і появою у населення вільних грошових коштів для відпочинку за кордоном сформувався розвиток шахрайських схем у сфері туризму та виявляється під час виїзду громадян з України, зокрема під час купівлі зеленої картки. Елементом шахрайства зарубіжних страхових компаній (Німеччина, Австрія), які порушують законодавство України, виступає розповсюдження страхових полісів через мережу Інтернет без відповідної на це ліцензії [3]. Основними причинами розвитку страхового шахрайства виступають корупція, відсутність регуляторних механізмів, правових норм і законодавчої регламентації діяльності страховиків щодо попередження страхових злочинів. Для скорочення кількості випадків страхового шахрайства необхідно об'єднати зусилля багатьох країн. Проте, у більшості держав страхове шахрайство входить до кримінального законодавства як самостійний склад злочину (наприклад, це стосується США, Швеції, Австрії, Німеччини, Болгарії, Польщі та Китаю). Кримінальний кодекс Австрії передбачає покарання (до шести місяців позбавлення волі) за умисне пошкодження чи приховування застрахованого майна, а також заподіяння шкоди здоров'ю з метою отримання страховки. У США відповідальність за страхове шахрайство регулюється на рівні штатів. Деякі штати мають загальне для всіх видів страхування законодавство, інші - лише для певних видів. У Китаї страхове шахрайство в великих масштабах карається десятима роками позбавлення волі.

Як засвідчує досвід зарубіжних країн захисту інтересів страховальників і самих страховиків сприяє створення бази даних по недобросовісних

страхувальників на РСП. Її існування допомагає своєчасно виявити страхові шахрайства і уникнути значних втрат, у зв'язку з чим у деяких державах створюється спеціальні органи для боротьби зі шахрайством. Так, у Канаді є спеціально створений при Страховому бюро Канади комітет, який розробив систему експертних оцінок, узагальнив досвід боротьби із шахрайством багатьох страховиків і випустив посібник, який містить поради страховим компаніям, як створити власний підрозділ по боротьбі із шахрайством і як побудувати роботу, щоб це позитивно відбивалося на роботі клієнтів. Також у цій країні функціонує коаліція по боротьбі із шахрайством у страхуванні, до якої входять представники компаній, які займаються страхуванням майна та від нещасних випадків, представники поліції та адвокатури. На нашу думку, уникнення непорозумінь та зловживань зі сторони страхувальників вітчизняному органу державного регулювання РСП необхідно розробити свою систему експертних оцінок та створити комітет, який би відповідав за боротьбу із шахрайством та поінформованістю страховиків щодо можливих способів проведення махінацій. Практика створення відповідних органів та бази даних по недобросовісних страхувальниках є поширеною у таких країнах як, Англія, де працює підрозділ, який здійснює координацію роботи страхових компаній шляхом обміну інформації з приводу шахрайських дій та проведення роз'яснювальної роботи серед громадськості; Франція, де страховики ведуть облік страхових шахраїв, розробляють методику для врегулювання збитків, завданих шахраями; США, де діють банки даних, що збирають інформацію про страхових шахраїв. У США функціонує Insurance Services Office (ISO), яка збирає дані про вимагання страхових виплат та займається їх структурізацією. Ми вважаємо, що в Україні необхідно у законодавстві передбачити утворення такого органу, який би збирав всю інформацію по страхових шахрайствах та недобросовісних страхувальниках. Доступ до цієї бази даних повинні мати всі страховики, що подають інформацію до неї. На даний момент створена база, через яку страховики можуть отримувати відомості про виплати з автострахування, про автомобілі, які найчастіше потрапляли в ДТП і отримували однакові ушкодження.

Варто зауважити, що лише об'єднавши зусилля правоохоронних органів і страхових компаній, та підвищити проінформованість страхувальників, буде можливість зменшити негативні наслідки шахрайства на страховому ринку.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний Кодекс України від 1 вересня 2001 року зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14>.
2. Алгазин А. И. Современные тенденции страхового мошенничества. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://antiobman.ru/tricks1.php?a=13>.
3. Козоріз Г. Шахрайство у страхуванні та шляхи його усунення / Г.Козоріз // Фінанси України. - 2007. - № 7. - С. 131-138

Про деякі особливості реалізації кримінально-виконавчої політики щодо засуджених, які мають право на відпустки

Крук О.М., здобувач кафедри кримінології та кримінально -виконавчого права НАВС

Життя і здоров'я засудженого, його честь і гідність, недоторканість і безпека є найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції України), проте очевидним є й інший факт: не менш цінними є ці об'єкти й для пересічних громадян, а тому держава на правовому рівні вимушена створювати такі умови відбування покарання, які забезпечували б суспільну безпеку для всіх, зокрема